

The Millie Arbesfeld
Midreshet Yom Rishon

Sunday Morning Learning Program for Women

WWW.MIDRESHETYOMRISHON.ORG

January 11, 2009 ?
Issues in Using the
Secular Calendar

The learning at today's program is to be in the merit of the Israeli soldiers fighting in Gaza and for real peace for our brothers and sisters in Israel.

Rabbi Shmuel Maybruch
טו' טבת תשס"ט • January 11, 2008

א. החודש העשירי

1. **זכריה פרק ח**
(יט) כֹּה אָמַר ה' צְבָקוֹת צוֹם הַרְבִּיעִי וְצוֹם הַחֲמִישִׁי וְצוֹם הַשְּׁבִיעִי וְצוֹם הָעֲשִׂירִי יִהְיֶה לְבֵית יְהוּדָה לְשָׁשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה וּלְמַעֲדִים טוֹבִים וְהָאֲמַת וְהַשְּׁלוֹם אָהָבוּ:
2. **שמות פרק יב פסוק ב**
הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֵאשׁ חֲדָשִׁים רֵאשׁוֹן הוּא לָכֶם לְחֹדֶשִׁי הַשָּׁנָה:
3. **רמב"ן שמות פרק יב פסוק ב**
וטעם הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֵאשׁ חֲדָשִׁים, שימנו אותו ישראל חדש הראשון, וממנו ימנו כל החדשים שני ושליש עד תשלום השנה בשנים עשר חודש, כדי שיהיה זכרון בנס הגדול, כי בכל עת שזכיר החדשים יהיה הנס נזכר. ועל כן אין לחדשים שם בתורה וכו' וכמו שתהיה הזכירה ביום השבת במנותינו ממנו אחד בשבת ושני בשבת, כאשר אפרש, כך הזכירה ביציאת מצרים במנותינו החדש הראשון והחדש הב' והשליש לגאולתינו.
4. **דרשה לר"ה להרמב"ן**
ותשובת השאלה הזאת, כי מה שאומר בתורה בניסן, הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֵאשׁ חֲדָשִׁים רֵאשׁוֹן הוּא לָכֶם לְחֹדֶשִׁי הַשָּׁנָה, אין פירושו שיהיה ניסן ראש אלא שיהיה נקרא ראשון לנו, כלומר ראשון לגאולתינו, שנמנה החדשים לגאולתינו שיצאנו ממצרים.
5. **זכריה פרק א פסוק ז**
בְּיוֹם עֲשָׂרִים וָאַרְבָּעָה לַעֲשִׂיתִי עָשָׂר חֹדֶשׁ הוּא חֹדֶשׁ שֶׁבֶט בְּשָׁנַת שְׁתַּיִם לְדַרְיֹנָשׁ הָיָה דְבַר ה' אֶל זְכַרְיָה בֶן בִּרְכַיָּהוּ בֶן עֲדוּא הַנְּבִיא לֵאמֹר:
6. **אסתר פרק ג**
בַּחֹדֶשׁ הָרֵאשׁוֹן הוּא חֹדֶשׁ נִיסָן בְּשָׁנַת שְׁתַּיִם עָשָׂרָה לַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרֹשׁ הַפִּיל פּוֹר הוּא הַגּוֹרֵל לַפְּנֵי הַמֶּן מִיוֹם לְיוֹם וּמַחֲדָשׁ לְחֹדֶשׁ שְׁנַיִם עָשָׂר הוּא חֹדֶשׁ אֲדָר:
7. **רד"ק זכריה פרק א פסוק ז**
שמות החדשים כמו שכתוב במגלת אסתר ובזה הספר לא ידענו אם הם לשון ארמי כי לא מצאנו אותה בשאר ספרי הקדש:
8. **תלמוד ירושלמי מסכת ראש השנה פרק א' הל' ו'**
שמות חדשים עלו בידם מבבל
9. **רמב"ן שמות פרק יב פסוק ב**
וכבר הזכירו רבותינו זה הענין, ואמרו שמות חדשים עלו עמנו מבבל (ירושלמי ר"ה א ב, ב"ר מח ט), כי מתחלה לא היו להם שמות אצלנו, והסבה בזה, כי מתחלה היה מניינם זכר ליציאת מצרים, אבל כאשר עלינו מבבל... חזרנו לקרא החדשים בשם שנקראים בארץ בבל, להזכיר כי שם עמדנו ומשם העלנו הש"י. כי אלה השמות ניסן אייר וזולתם שמות פרסיים, ולא ימצא רק בספרי נביאי בבל (זכריה א ז, עזרא ו טו, נחמיה א א) ובמגילת אסתר (ג ז).

Names of the Month in Contemporary Turkey -

www.turkeytravelplanner.com/details/LanguageGuide/100words_lessons/100Words_09.html

Month	<i>ay</i>	AH-yeec	<u>June</u>	<i>Haziran</i>	HAH-zee-RAHN
Year	<i>sene, yıl</i>	SEH-neh, YUHL	<u>July</u>	<i>Temmuz</i>	teh-MOOZ
<u>January</u>	<i>Ocak</i>	oh-JAHK	<u>August</u>	<i>Ağustos</i>	AH-oo-STOHS
<u>February</u>	<i>Şubat</i>	shoo-BAHT	<u>September</u>	<i>Eylül</i>	ehy-LEWL
<u>March</u>	<i>Mart</i>	MAHRT	<u>October</u>	<i>Ekim</i>	eh-KEEM
<u>April</u>	<i>Nisan</i>	nee-SAHN	<u>November</u>	<i>Kasım</i>	kah-SUHM
<u>May</u>	<i>Mayıs</i>	mah-YUSS	<u>December</u>	<i>Aralık</i>	AH-rah-LUHK

ג. חודש טבת + החודש העשירי = ?

10. ספר העיקרים מאמר שלישי פרק טז
וכן מציינו בימי עזרא שבטלו מנין החדשים מניסן...ונראה מזה כי הם הבינו שצווי מנין החדשים היה זמני, רוצה לומר כל עוד שתמיד הגאולה ההיא...כי הבינו שצווי מנין החדשים מניסן היה זמני ולא צווי נצחי אף על פי שלא נזכר בו זמן.
11. פירוש האברבנאל שמות פרק יב פסוק ב
ונראה לי שלא עברי בזה על מצות החודש. לפי שגם הם לא נמנעו מלקרוא את החדשים ראשון ושני במספרם, כמו שצותה תורה, אבל מלבד זה כנו את החדש באותו כנוי שהיו מכנים אותו בבבל.
12. דרשה לר"ה להרמב"ן
וכשיצאנו מבבל... חזרנו לקרות חדשינו לגאולת צפון, לא שנשנה השמות הראשונים ונשכח גאולת מצרים, אבל שנצרף שם שמות בבל.

January

13. ספר בנין שלמה סימן כ"ב
דעיקר דין...רק לענין קידוש החודש, דבעת שהיו ב"ד הגדול מקדשין, היו צריכין לומר מקודש החודש הראשון או מקודש חודש השני וכן כולן...וראיה גדולה לזה דהא ילפינן זה מקרא דנחודש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה, והך קרא מיירי לענין קידוש החודש...
14. מנחת חינוך מצוה רי"א אות ה'
ונראה מדברי הרמב"ן שהיא מצוה מן התורה, ואם מונה למנין אחר עובר על המצוה, למה אינו מביא הר"מ בשום מקום דין זה.
15. ספר מנחת אשר על התורה – פרשת בא
אין גדר חודש בתורה אלא בחדשי הלבנה. אבל חדשי הנוכרים...אינם בכלל חודש כלל, ואין איסור למנות מהם.

1/11

16. שו"ת ציץ אליעזר חלק ח סימן ח
ואני כתבתי לו דלפי דעתי להזכיר במפורש שמות החדשים שלהם הוא יותר גרוע כי כפי ששמעתי בבירור שמות החדשים שלהם מכוונים לשמות אלילים, ויוצא איפוא שדווקא כשמזכיר במפורש שמות החדשים שלהם אז הו"ל כמזכיר שם עכו"ם

2009

17. שו"ת מהר"ם שיק חיו"ד סי' קע"א
זה עבירה כפולה ומכופלת דמספר החדשים שלהם אינם מכוונים למספר בני ישראל ומה שייסמו במספר השנים המספר הנוצרי לדעתי זה איסור דאורייתא שהרי בתורה בפי משפטים נאמר ושם אלהים אחרים לא תזכירו ואמרו חכמים וכן כתבו הפוסקים דאסור לומר לחבירו המתן לי בצד ע"ז פלונית, ומדנקט בלשון הפעיל תזכירו משמע שאפילו אינו מזכיר ממש ג"כ הוא בכלל איסור...
18. שו"ת יביע אומר חלק ג - יו"ד סימן ט
(ב) ...הואיל ובאמת דעת רז"ל היא שאין מספרם מתאים ללידת ישו הנוצרי, וטעות הוא ביד החושבים כן. ואף את"ל שהואיל ונראה שכוונת הנוצרים במספרם זה היא ללידת אותו האיש, כל מי שכותב התאריך הלועזי בתר דידהו אזיל. מ"מ הואיל ואין כוונתו אלא לכתוב התאריך המפורסם יותר אין בזה איסור משום ובחקותיהם לא תלכו.